

WMR

Algemene Voorwaarden voor Aannemingen c.q. Leveringen door WMR Rinsumageest B.V. Gedeponeerd oktober 2000 bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden onder nummer 3932.

INHOUD

Begripsomschrijving

- artikel 1 offerte
- artikel 2 risicoregeling
- artikel 3 verplichtingen van de opdrachtgever
- artikel 4 aansprakelijkheid van de opdrachtgever
- artikel 5 verplichtingen van de aannemer
- artikel 6 aansprakelijkheid van de aannemer
- artikel 7 uitvoeringsduur, uitstel van oplevering en schadevergoeding wegens te late oplevering
- artikel 8 opnemings- en goedkeuring
- artikel 9 oplevering en onderhoudstermijn
- artikel 10 aansprakelijkheid na oplevering
- artikel 11 schorsing, beëindiging van het werk in onvoltooide staat en opzegging
- artikel 12 bouwstoffen
- artikel 13 meer en minder werk
- artikel 14 betaling
- artikel 15 eindafrekening
- artikel 16 opschorting van betaling
- artikel 17 in gebreke blijven van de opdrachtgever
- artikel 18 in gebreke blijven van de aannemer
- artikel 19 gewijzigde uitvoering
- artikel 20 onmogelijkheid van uitvoering
- artikel 21 geschillen

Begripsomschrijving

Hierna wordt verstaan onder:

Aannemer:

WMR Rinsumageest B.V.

Opdrachtgever:

de natuurlijke persoon of rechtspersoon die opdrachten tot het verrichten van werk verstrekt aan c.q. diensten, bouwstoffen enz. afneemt van WMR Rinsumageest B.V.

Bouwstoffen:

alle grondstoffen, hulpstoffen en materialen enz. die worden geleverd door WMR Rinsumageest B.V. c.q. die, indien niet geleverd door WMR Rinsumageest B.V., betrekking hebben op de door WMR Rinsumageest B.V. uitgevoerde werken.

Artikel 1 | Offerte

1. De offerte wordt schriftelijk uitgebracht, behoudens spoedeisende omstandigheden.
2. In de schriftelijke offerte wordt onder meer aangegeven:
 - a. de plaats van het werk;
 - b. een omschrijving van het werk;
 - c. volgens welke tekeningen, technische omschrijvingen, ontwerpen en berekeningen het werk zal worden uitgevoerd;
 - d. het tijdstip van aanvang van het werk;
 - e. de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd;
 - f. de prijs van het in de offerte omschreven werk, de omzetbelasting daarin

niet begrepen. De aannemer vermeldt in de offerte afzonderlijk het bedrag van de verschuldigde omzetbelasting;

- g. of betaling van de overeengekomen prijs in termijnen zal plaatsvinden;
 - h. of op het werk een risicoregeling van toepassing zal zijn, en zo ja welke;
 - i. of met stelposten rekening is gehouden, en zo ja met welke;
 - j. of hoeveelheden verrekenbaar zullen zijn, en zo ja welke;
 - k. de toepasselijkheid van deze algemene voorwaarden op de offerte en op de daaruit voortvloeiende aannemingsovereenkomst c.q. andere leveringsovereenkomsten.
3. De termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd wordt bepaald door hetzij een bepaalde dag, hetzij een aantal werkbare werkdagen te noemen.
 4. De offerte wordt gedagtekend en is vanaf die dag gedurende dertig dagen geldig, tenzij in de offerte een andere termijn wordt genoemd.
 5. De offerte dient vergezeld te gaan van:
 - a. een exemplaar van deze algemene voorwaarden;
 - b. een exemplaar van de in de offerte van toepassing verklaarde risicoregeling.
 6. Tekeningen, technische omschrijvingen en berekening, die door de aannemer of in zijn opdracht vervaardigd zijn, blijven eigendom van de aannemer. Zij mogen niet aan derden ter hand worden gesteld of getoond met het oogmerk een vergelijkbare offerte te verkrijgen. Zij mogen evenmin worden gekopieerd of anderszins vermenigvuldigd. Indien geen opdracht wordt verleend aan de aannemer, dienen de hiervoor genoemde bescheiden onverwijld aan de aannemer te worden teruggezonden.
 7. Wanneer de offerte niet wordt geaccepteerd, is de aannemer gerechtigd de kosten, die gemoeid zijn met het maken van de offerte, in rekening te brengen aan degene op wiens verzoek de offerte is uitgebracht, indien de aannemer dat voor het uitbrengen van de offerte heeft bedongen.

Artikel 2 | Risicoregeling

Onverminderd de toepasselijkheid van een risicoregeling voor de verrekening van wijzigingen van lonen en prijzen, blijven, ten aanzien van de opdrachtgever die bij het sluiten van de overeenkomst niet heeft gehandeld in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf, kostenverhogingen die zich voordoen binnen drie maanden na totstandkoming van de overeenkomst en het gevolg zijn van bedoelde wijzigingen van lonen en prijzen, voor rekening van de aannemer.

Artikel 3 | Verplichtingen van de opdrachtgever

1. De opdrachtgever zorgt ervoor dat de aannemer tijdig kan beschikken:
 - over de voor de opzet van het werk benodigde gegevens en goedkeuringen (zoals vergunningen, ontheffingen en beschikkingen), zonedig in overleg met de aannemer;
 - over het gebouw, het terrein of het water waarin of waarop het werk moet worden uitgevoerd;
 - over voldoende gelegenheid voor aanvoer, opslag en/of afvoer van bouwstoffen en hulpmiddelen;
 - over aansluitingsmogelijkheden voor elektrische machines, verlichting, verwarming, gas, perslucht en water.
2. De benodigde elektriciteit, gas en water zijn voor rekening van de opdrachtgever.
3. De opdrachtgever dient ervoor te zorgen, dat de door anderen uit te voeren werkzaamheden en/of leveringen, die niet tot het werk van de aannemer behoren, zodanig en zo tijdig worden verricht, dat de uitvoering van het werk daarvan geen vertraging ondervindt.

Artikel 4 | Aansprakelijkheid van de opdrachtgever

1. De opdrachtgever draagt de verantwoordelijkheid voor de door of namens hem voorgeschreven constructies en werkwijzen, daaronder begrepen de invloed, die daarop door de bodemgesteldheid wordt uitgeoefend, alsmede voor de door of namens hem gegeven orders en aanwijzingen.
2. Indien bouwstoffen of hulpmiddelen, die de opdrachtgever ter beschikking heeft gesteld, dan wel door hem zijn voorgeschreven, gebreken mochten hebben, is de opdrachtgever aansprakelijk voor de daardoor veroorzaakte schade.
3. De gevolgen van de naleving van wettelijke voorschriften of beschikkingen van overheidswege die na de dag van de offerte in werking treden, komen voor rekening van de opdrachtgever, tenzij redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de aannemer die gevolgen reeds op de dag van de offerte had moeten kunnen voorzien.
4. De opdrachtgever is aansprakelijk voor schade aan het werk als gevolg van door hem of in zijn opdracht door derden uitgevoerde werkzaamheden of verrichte leveringen.
5. Indien na de totstandkoming van de overeenkomst blijkt, dat het bouwterrein verontreinigd is of de uit het werk komende bouwstoffen verontreinigd zijn, is de opdrachtgever aansprakelijk voor de daaruit voortvloeiende gevolgen van de uitvoering van het werk en voor de aannemer voortvloeiende gevolgen.

Artikel 5 | Verplichtingen van de aannemer

1. De aannemer is verplicht het werk goed en deugdelijk en naar de bepalingen van de overeenkomst uit te voeren. De aannemer dient het werk zodanig uit te voeren, dat daardoor schade aan personen, zaken en het milieu zoveel mogelijk wordt beperkt. De aannemer is voorts verplicht de door of namens de opdrachtgever gegeven orders en aanwijzingen binnen het kader van de overeenkomst tussen opdrachtgever en aannemer op te volgen.
2. De uitvoering van het werk moet zodanig zijn, dat de totstandkoming van het werk binnen de overeengekomen termijn verzekerd is.
3. Het werk en de uitvoering daarvan zijn voor verantwoordelijkheid van de aannemer met ingang van het tijdstip van aanvang tot en met de dag waarop het werk als opgeleverd wordt beschouwd.
4. Indien de aard van het werk hiertoe aanleiding geeft, stelt de aannemer zich voor aanvang van het werk op de hoogte van de ligging van kabels en leidingen.
5. De aannemer wordt op de dag van het uitbrengen van de offerte geacht bekend te zijn met de voor de uitvoering van het werk van belang zijnde en dan geldende wettelijke voorschriften en beschikkingen van de overheid. Tenzij uitdrukkelijk anders tussen aannemer en opdrachtgever wordt overeengekomen, is het niet naleven van de wettelijke bepalingen en beschikkingen van de overheid voor rekening en risico van de aannemer.
6. De aannemer is verplicht de opdrachtgever te wijzen op onvolkomenheden in door of namens de opdrachtgever voorgeschreven constructies en werkwijzen en in door of namens de opdrachtgever gegeven orders en aanwijzingen, alsmede op gebreken in door de opdrachtgever ter beschikking gestelde of voorgeschreven bouwstoffen en hulpmiddelen, voor zover de aannemer deze onvolkomenheden kende of had moeten kennen.
7. De aannemer vrijwaart de opdrachtgever tegen aanspraken van derden tot vergoeding van schade, voor zover deze door de uitvoering van het werk is toegebracht en te wijten is aan nalatigheid of verkeerde handelingen van de aannemer, zijn personeel, zijn onderaannemers of zijn leveranciers.

Artikel 6 | Aansprakelijkheid van de aannemer

1. De aannemer is niet aansprakelijk voor schade aan het werk of aan andere werken en eigendommen van de opdrachtgever voorzover deze door de uitvoering van het werk is toegebracht, tenzij deze schade is veroorzaakt door opzet of grove schuld aan de zijde van de aannemer, zijn personeel, zijn onderaannemers of zijn leveranciers.
2. De aansprakelijkheid van de aannemer is te allen tijde beperkt tot maximaal het bedrag dat uit hoofde van de aansprakelijkheidsverzekering van de aannemer is gedekt en wordt uitgekeerd.

Artikel 7 | Uitvoeringsduur, uitstel van oplevering en schadevergoeding wegens te late oplevering

1. Indien de termijn, waarbinnen het werk zal worden opgeleverd, is uitgedrukt in werkbare werkdagen, wordt onder werk-

dag verstaan een kalenderdag, tenzij deze valt op een algemeen of in de plaats van het werk erkende, of door de overheid dan wel bij of krachtens collectieve arbeidsovereenkomst voorgeschreven rust- of feestdag, vakantiedag of andere niet individuele vrije dag. Werkdagen, respectievelijk halve werkdagen, worden als onwerkbaar beschouwd, wanneer daarop door niet door de aannemer veroorzaakte omstandigheden, gedurende ten minste vijf uren, respectievelijk ten minste twee uren, door het grootste deel van de arbeiders of machines niet kan worden gewerkt.

2. Als de oplevering van het werk zou moeten geschieden op een dag die niet een werkdag is zoals omschreven in het eerste lid van dit artikel, geldt de eerstvolgende werkdag als de overeengekomen dag van oplevering.
3. De aannemer heeft recht op verlenging van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd indien, door overmacht, door direct of indirect van of vanwege de opdrachtgever komende omstandigheden, door wijziging in de overeenkomst of door wijziging in de voorwaarden van uitvoering, niet van de aannemer kan worden verlangd, dat het werk binnen de overeengekomen termijn wordt opgeleverd.
4. Bij overschrijding van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd, is de aannemer aan de opdrachtgever per overschreden werkdag zoals omschreven in het eerste lid van dit artikel, een gefixeerde schadevergoeding verschuldigd van f 50, tenzij een ander bedrag is overeengekomen. De gefixeerde schadevergoeding kan worden verrekend met hetgeen de opdrachtgever de aannemer nog is verschuldigd over het onderhavige werk. Bij de bepaling van de overschrijding van de termijn van oplevering geldt als dag van oplevering, in afwijking van het bepaalde in artikel 9, eerste lid, de dag waarop de aannemer overeenkomstig artikel 8, eerste lid de opdrachtgever heeft uitgenodigd tot opnemning van het werk, mits het werk vervolgens, overeenkomstig het bepaalde in dat artikel is of geacht wordt te zijn goedgekeurd. De hiervoor genoemde gefixeerde schadevergoeding is de maximale schadevergoeding die de aannemer bij overschrijding van de termijn verschuldigd is. De aannemer is niet gehouden tot vergoeding van aanvullende schadevergoeding.
5. Indien de aanvang of de voortgang van het werk wordt vertraagd door factoren, waarvoor de opdrachtgever verantwoordelijk is, dienen de daaruit voortvloeiende schade en kosten door de opdrachtgever aan de aannemer te worden vergoed.

Artikel 8 | Opnemning en goedkeuring

1. Een redelijke termijn voor de dag waarop het werk naar de mening van de aannemer voltooid zal zijn, nodigt de aannemer de opdrachtgever schriftelijk uit om tot opnemning van het werk over te gaan. De opnemning geschiedt zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen acht dagen na dag waarop het werk is voltooid. De opnemning vindt plaats door de opdrachtgever in aanwezigheid van de aannemer en strekt ertoe, te constateren of de aannemer aan zijn verplichtingen uit de overeenkomst heeft voldaan.
2. Nadat het werk is opgenomen, wordt door de opdrachtgever aan de aannemer binnen acht dagen schriftelijk medege-

deeld, of het werk al dan niet is goedgekeurd, in het eerste geval met vermelding van de eventueel aanwezige kleine gebreken als bedoeld in het zesde lid, in het laatste geval met vermelding van de gebreken, die de reden voor onthouding van de goedkeuring zijn. Wordt het werk goedgekeurd, dan wordt als dag van goedkeuring aangemerkt de dag waarop de desbetreffende mededeling aan de aannemer is verzonden.

3. Heeft de aannemer niet binnen acht dagen na de opnemning een schriftelijke mededeling of het werk al dan niet is goedgekeurd ontvangen, dan wordt het werk geacht op de achtste dag na de opnemning te zijn goedgekeurd.
4. Geschiedt de opnemning niet binnen acht dagen na de in het eerste lid bedoelde dag, dan kan de aannemer bij aangetekende brief de opdrachtgever nogmaals verzoeken het werk binnen acht dagen op te nemen. Voldoet de opdrachtgever niet aan dit verzoek, dan wordt het werk geacht te zijn goedgekeurd op de achtste dag na de in het eerste lid van dit artikel bedoelde dag. Voldoet de opdrachtgever wel aan dit verzoek, dan vinden het tweede en derde lid van dit artikel overeenkomstige toepassing.
5. Het werk wordt geacht te zijn goedgekeurd indien en voor zover het in gebruik wordt genomen. De dag van ingebruikneming van het werk of een gedeelte daarvan geldt als dag van goedkeuring van het werk of van het desbetreffende gedeelte van het werk.
6. Kleine gebreken, die in de onderhoudstermijn kunnen worden hersteld, zullen geen reden tot onthouding van goedkeuring zijn, mits zij een eventuele ingebruikneming van het werk niet in de weg staan.
7. Op een opnemning volgende op een onthouding van goedkeuring is dit artikel van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9 | Oplevering en onderhoudstermijn

1. Het werk wordt als opgeleverd beschouwd, indien het werk overeenkomstig artikel 8 is goedgekeurd of geacht wordt te zijn goedgekeurd. De dag, waarop het werk is goedgekeurd of geacht wordt te zijn goedgekeurd, geldt als dag waarop het werk is opgeleverd of als opgeleverd wordt beschouwd.
2. De aannemer is verplicht de in artikel 8, zesde lid, bedoelde kleine gebreken zo spoedig mogelijk te herstellen. De onderhoudstermijn belooft 30 dagen en gaat in onmiddellijk na de dag waarop het werk overeenkomstig het eerste lid is opgeleverd of als opgeleverd wordt beschouwd. De aannemer is verplicht de gebreken, die in de onderhoudstermijn aan de dag treden, zo spoedig mogelijk te herstellen, met uitzondering van die gebreken, waarvoor de opdrachtgever op grond van artikel 4, eerste lid, de verantwoordelijkheid draagt of waarvoor de opdrachtgever op grond van artikel 4 tweede lid, aansprakelijk is.

Artikel 10 | Aansprakelijkheid na oplevering

1. Na het verstrijken van de onderhoudstermijn is de aannemer niet meer aansprakelijk voor gebreken aan het werk, tenzij het werk of een onderdeel van het werk door schuld van de aannemer, zijn personeel, zijn onderaannemer of zijn

leverancier, een gebrek bevat, dat door de opdrachtgever redelijkerwijs niet eerder kon worden ontdekt en het gebrek door de opdrachtgever aan de aannemer binnen 8 dagen na de ontdekking van het gebrek per aangetekende brief is medegedeeld.

2. De rechtsvordering uit hoofde van het in het vorige lid bedoelde gebrek is verjaard, indien zij wordt ingesteld na het verloop van een termijn van vijf jaren na het verstrijken van de onderhoudstermijn. Ingeval het in het eerste lid bedoeld gebrek echter als een ernstig gebrek moet worden aangemerkt, is de rechtsvordering verjaard, indien zij wordt ingesteld na het verloop van een termijn van tien jaren na het verstrijken van de onderhoudstermijn. Een gebrek is slechts dan als een ernstig gebrek aan te merken, indien het gebrek het voortbestaan van de met het werk samenhangende onroerende zaak of van een essentieel onderdeel van die onroerende zaak, aantast.

Artikel 11 | Schorsing, beëindiging van het werk in onvoltooid staat en opzegging

1. De opdrachtgever is bevoegd de uitvoering van het werk geheel of gedeeltelijk te schorsen. Voorzieningen, die de aannemer ten gevolge van de schorsing moet treffen, worden als meer werk verrekend. Schade die de aannemer tengevolge van de schorsing lijdt, dient de opdrachtgever aan de aannemer te vergoeden.
2. Indien gedurende de schorsing schade aan het werk ontstaat, is deze schade voor rekening en risico van de opdrachtgever. Voor zover de aannemer de gevolgen van de schorsingen kan voor zien, zal hij de opdrachtgever daarvan in kennis stellen.
3. Indien de schorsing langer dan 14 dagen duurt, kan de aannemer bovendien vorderen, dat aan de aannemer, boven de eventueel reeds vervallen termijnen, een betaling wordt gedaan, die evenredig is aan het uitgevoerde gedeelte van het werk. Bovendien kan de aannemer betaling vorderen van de opdrachtgever voor de reeds aan de aannemer ten behoeve van het werk geleverde bouwstoffen en dergelijke, die nog niet zijn verwerkt.
4. Indien de schorsing van het werk langer dan één maand duurt, is de aannemer bevoegd het werk in onvoltooid staat te beëindigen. In dat geval dient overeenkomstig het volgende lid te worden afgerekend tussen aannemer en opdrachtgever.
5. De opdrachtgever is te allen tijde bevoegd de overeenkomst geheel of gedeeltelijk op te zeggen. De aannemer heeft in dat geval recht op de aannemsom, vermeerderd met de kosten die de aannemer als gevolg van de niet voltooiing heeft moeten maken en verminderd met de kosten die de aannemer tengevolge van de beëindiging bespaart; de aannemer verstrekt de opdrachtgever een gespecificeerde eindafrekening.

Artikel 12 | Bouwstoffen

1. Alle te verwerken bouwstoffen moeten van goede hoedanigheid zijn, geschikt zijn voor hun bestemming en voldoen aan de gestelde eisen.
2. De aannemer stelt de opdrachtgever in de gelegenheid bouwstoffen te keuren. De keuring dient te geschieden bij de

aankomst hiervan op het werk (eventueel op overeengekomen monstern) of bij de eerste gelegenheid daarna, mits in dat laatste geval de voortgang van het werk niet in gevaar komt. De aannemer is bevoegd bij de keuring aanwezig te zijn of zich te laten vertegenwoordigen.

3. De opdrachtgever is bevoegd bouwstoffen door derden te laten onderzoeken. De daaraan verbonden kosten komen voor zijn rekening, behalve ingeval van afkeuring, in welk geval de kosten voor rekening van de aannemer komen. Door de opdrachtgever ter beschikking gestelde bouwstoffen worden geacht te zijn goedgekeurd.
4. Zowel de opdrachtgever als de aannemer kunnen ingeval van afkeuring van bouwstoffen vorderen, dat een in onderling overleg getrokken en door beiden gewaarmerkt en verzegeld monster wordt bewaard op een in onderling overleg vast te stellen plaats.
5. De uit het werk komende bouwstoffen, waarvan de opdrachtgever heeft verklaard dat deze behouden moeten worden, dienen door de opdrachtgever van het werk te worden verwijderd. Alle andere bouwstoffen worden door de aannemer afgevoerd, onverminderd de aansprakelijkheid van de opdrachtgever op grond van artikel 4, vijfde lid.
6. Voor de aangevoerde bouwstoffen draagt de opdrachtgever het risico van verlies en/of beschadiging vanaf het moment waarop de bouwstoffen op het werk aanwezig zijn en gedurende de tijd dat deze daar buiten de normale werktijden onder toezicht van de opdrachtgever verblijven.

Artikel 13 | Meer en minder werk

1. Verrekening van meer en minder werk vindt plaats:
 - a. ingeval van wijzigingen in de overeenkomst en/of in de voorwaarden van uitvoering;
 - b. ingeval van afwijkingen van de bedragen van de stelposten;
 - c. ingeval van afwijkingen van verrekenbare hoeveelheden;
 - d. in de gevallen als bedoeld in artikel 11, eerste lid, en artikel 19.
2. Indien bij de eindafrekening van het werk blijkt dat het totaalbedrag van het minder werk het totaalbedrag van het meer werk overtreft, heeft de aannemer recht op een bedrag gelijk aan 10% van het verschil tussen die totalen.
3. Wijzigingen in de overeenkomst dan wel in de voorwaarden van uitvoering moeten schriftelijk worden overeengekomen. Het ontbreken van een schriftelijke overeenkomst als bedoeld in dit lid, laat de aanspraken van de aannemer en van de opdrachtgever op verrekening van meer en minder werk onverlet; in dat geval rust de bewijslast met betrekking tot de wijziging op degene die de aanspraak maakt.
4. Stelposten zijn in de overeenkomst genoemde bedragen, die in de aannemsom zijn begrepen en die bestemd zijn voor hetzij – het aanschaffen van bouwstoffen, hetzij – het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan, hetzij – het verrichten van werkzaamheden, die op de dag van de overeenkomst onvoldoende nauwkeurig zijn bepaald en die door de opdrachtgever nader moeten worden bepaald, van iedere stelpost wordt in de overeenkomst vermeld waarop deze betrekking heeft.

5. Bij de ten laste van stelposten te brengen uitgaven wordt gerekend met de aan de aannemer berekende prijzen respectievelijk de door hem gemaakte kosten, te verhogen met een aannemersvergoeding van 10%.
6. Indien een stelpost uitsluitend betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen, zijn de kosten van het verwerken daarvan in de aannemingsom begrepen en worden deze niet afzonderlijk verrekend. Deze kosten zullen echter wel worden verrekend ten laste van de stelpost van de desbetreffende bouwstoffen, indien door de wijze waarop aan die stelpost invulling wordt gegeven, deze kosten hoger zijn dan die waarmee de aannemer redelijkerwijs rekening heeft kunnen houden.
7. Indien een stelpost betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan, zijn de kosten van verwerking niet in de aannemingsom begrepen en worden deze afzonderlijk ten laste van de stelpost verrekend.
8. Indien in de overeenkomst verrekenbare hoeveelheden zijn opgenomen en deze hoeveelheden te hoog of te laag blijken om het werk tot stand te brengen, zal verrekening plaats vinden van de uit die afwijkingen voortvloeiende meer of minder kosten.

Artikel 14 | Betaling

1. Indien betaling in termijnen is overeengekomen, zendt de aannemer telkens bij of na het verschijnen van een betalingstermijn de desbetreffende termijnfactuur aan de opdrachtgever. De door de opdrachtgever aan de aannemer verschuldigde omzetbelasting wordt afzonderlijk vermeld op de factuur.
2. De aannemer is bevoegd het bedrag van de factuur inclusief de omzetbelasting te verhogen met een kredietbeperkings-toeslag van maximaal 2%. De toeslag is verschuldigd indien betaling plaatsvindt na de in het derde lid van dit artikel aangegeven vervalddag.
3. Betaling van een factuur dient plaats te vinden voor wat betreft termijnfacturen uiterlijk 14 dagen na de dagtekening van de factuur en de overige facturen uiterlijk 30 dagen na de dagtekening van de factuur. De dagtekening van de factuur is de dag waarop de factuur is verzonden. Een en ander onverminderd het bepaalde in artikel 16.

Artikel 15 | Eindafrekening

1. Binnen een redelijke termijn na de oplevering dient de aannemer de eindafrekening in.
2. De eindafrekening biedt een volledige overzicht van al hetgeen partijen over en weer ingevolge de overeenkomst verschuldigd zijn en waren. In de eindafrekening worden daartoe onder meer opgenomen:
 - de aannemingsom;
 - een specificatie van het meer en minder werk;
 - een specificatie van al hetgeen partijen overigens op grond van de overeenkomst van elkaar te vorderen hadden en hebben;
 - een overzicht van de in rekening gebrachte termijnen;
 - de omzetbelasting.

Artikel 16 | Opschorting van betaling

Indien het uitgevoerde werk niet voldoet aan de overeenkomst heeft de opdrachtgever het recht betaling geheel of gedeeltelijk op te schorten. Het met de opschorting gemoeide bedrag dient in een redelijke verhouding te staan tot de tekortkoming.

Artikel 17 | In gebreke blijven van de opdrachtgever

1. Indien de opdrachtgever met de betaling van de factuur in gebreke blijft, is de opdrachtgever met ingang van de vervaldag de wettelijke rente verschuldigd over het totaalbedrag van de factuur. Indien na verloop van een termijn van 14 dagen na de vervaldag nog geen betaling heeft plaatsgevonden, wordt het in de voorgaande zin bedoelde rentepercentage met 2 procentpunten verhoogd.
2. Indien de opdrachtgever niet tijdig betaalt, is de aannemer gerechtigd tot invordering van het verschuldigde over te gaan, mits hij de opdrachtgever schriftelijk heeft gemaand om alsnog binnen 7 dagen te betalen en die betaling is uitgebleven. Indien de aannemer tot invordering overgaat, zijn de daaraan verbonden buitengerechtelijke kosten voor rekening van de opdrachtgever. De aannemer is gerechtigd deze kosten te fixeren op 10% van de verschuldigde hoofdsom.
3. Indien de opdrachtgever een termijnfactuur niet tijdig betaalt, is de aannemer gerechtigd het werk stil te leggen tot het moment waarop de verschuldigde termijn is voldaan, mits hij de opdrachtgever schriftelijk heeft gemaand om alsnog binnen 7 dagen te betalen en die betaling is uitgebleven. Het in de vorige zin bepaalde laat onverlet het recht van de aannemer op vergoeding van schade, kosten en interessen.

4. Indien gedurende het op grond van het vorige lid stilliggen van het werk schade aan het werk ontstaat, komt deze niet voor rekening van de aannemer, tenzij de aannemer deze schade had moeten voorzien en de opdrachtgever daarover niet vooraf schriftelijk heeft geïnformeerd.

Artikel 18 | In gebreke blijven van de aannemer

1. Indien de aannemer zijn verplichtingen ter zake van de aanvang of de voortgang van het werk niet nakomt en de opdrachtgever hem in verband daarmee wenst aan te manen, zal de opdrachtgever hem schriftelijk per aangetekende brief aanmanen om zo spoedig mogelijk de uitvoering van het werk aan te vangen of voort te zetten.
2. De opdrachtgever is bevoegd het werk door een derde te doen uitvoeren of voortzetten, indien de aannemer na verloop van een termijn van 7 dagen na ontvangst van de in het vorige lid bedoelde aanmaning zonder nadere reactie in gebreke blijft. In dat geval heeft de opdrachtgever recht op vergoeding van de uit het in gebreke blijven van de aannemer voortvloeiende schade en kosten.
3. De opdrachtgever zorgt ervoor, dat de kosten, die voor de aannemer voortvloeien uit de toepassing van het vorige lid, binnen redelijke grenzen blijven.

Artikel 19 | Gewijzigde uitvoering

Indien tijdens de uitvoering van het werk blijkt, dat het werk of een onderdeel daarvan door onvoorziene omstandigheden slechts gewijzigd kan worden uitgevoerd, treedt de partij die het eerst met deze omstandigheid bekend wordt in overleg met de andere partij. De aannemer wijst de opdrachtgever daarbij op de financiële consequenties. Een tussen partijen overeengekomen gewijzigde uitvoering wordt als meer en minder werk verrekend.

Artikel 20 | Onmogelijkheid van uitvoering

Indien de uitvoering van het werk onmogelijk wordt doordat de zaak waarop of waaraan het werk moet worden uitgevoerd tenietgaat of verloren raakt zonder, dat dit de aannemer kan worden aangerekend, is de aannemer gerechtigd tot een evenredig deel van de overeengekomen prijs op grondslag van de verrichte arbeid, gemaakte kosten en gederfde winst. In geval van opzet of grove schuld van de opdrachtgever heeft de aannemer recht op een bedrag berekend overeenkomstig artikel 11, vijfde lid.

Artikel 21 | Geschillen

1. Voor de beslechting van de in dit artikel bedoelde geschillen doen partijen afstand van hun recht deze aan de gewone rechter voor te leggen, behoudens ingeval van het nemen van conservatoire maatregelen en de voorzieningen om deze in stand te houden en behoudens de in het derde lid van dit artikel omschreven bevoegdheid.
2. Alle geschillen – daaronder begrepen die, welke slechts door één der partijen als zodanig worden beschouwd – die naar aanleiding van deze overeenkomst of van de overeenkomsten die daarvan een uitvloeisel zijn, tussen opdrachtgever en aannemer mochten ontstaan, worden beslecht door arbitrage overeenkomstig de regelen beschreven in de statuten van de Raad van Arbitrage voor de Bouwbedrijven in Nederland, zoals deze drie maanden voor het tot stand komen van de overeenkomst luiden.
3. afwijking van het tweede lid kunnen geschillen, welke tot de competentie van de kantonrechter behoren, ter keuze van de meest gereede partij ter beslechting aan de bevoegde kantonrechter worden voorgelegd.